

Tisková zpráva ze dne dne 9. 12. 2016 - SVS podporuje zodpovědné užívání veterinárních antibiotik

V Praze dne 9. 12. 2016 - Velmi často medializovaným tématem se v posledních letech zaslouženě stala problematika antibiotik (antimikrobik) a zodpovědného přístupu k jejich používání. V mediálních výstupech se bohužel občas objevují určité nepřesnosti. Následující text stručně shrnuje postoj Státní veterinární správy (SVS) k této problematice a základní fakta o antibiotikách ve veterinární oblasti. SVS dlouhodobě podporuje veškeré aktivity směřující k rozumnému užívání veterinárních antibiotik. Nevhodné či nadměrné užívání antibiotik může vést k tomu, že se vůči nim mohou stát bakterie odolné, což přináší riziko pro lidi i pro zvířata.

Antibiotika, která jsou v chovech užívána k zachování dobrého zdravotního stavu a užitkovosti, přináší řadu pozitiv. Minimalizují například četnost výskytu infekčních onemocnění zvířat a s tím spojené ekonomické dopady. Používání antibiotik však přináší i řadu rizik. V České republice je, tak jako ve zbytku Evropské unie, od roku 2006 zakázáno používat antibiotika coby stimulatory růstu v krmivech pro zvířata.

Možná rizika pro lidské zdraví plynou jak z možného „přenosu rezistencí“ mezi jednotlivými mikroorganismy, tak z případných zbytků neboli reziduí antibiotik v potravinách živočišného původu. Úřední veterinární lékaři si tato rizika bezpochyby uvědomují. Mimo jiné sledují výskyt nadlimitních hodnot antibiotik ve všech kategoriích potravin živočišného původu v rámci tzv. monitoringu cizorodých látek (reziduí a kontaminantů). Monitorováno je rovněž užívání antimikrobiálních látek v chovech. „Celý systém má směřovat k tomu, aby byla veterinární antibiotika používána s plnou odpovědností a pouze v odůvodněných případech“, říká Zbyněk Semerád, ústřední ředitel SVS.

V loňském roce bylo v rámci monitoringu cizorodých látek vyšetřeno celkem 931 vzorků (meziročně o 50 více) živočišných komodit na rezidua antimikrobik. Z toho byl maximální limit reziduí překročen ve čtyřech vzorcích). V roce 2014 bylo „nadlimitních“ osm vzorků. V dosavadním průběhu letošního roku byl limit překročen v sedmi případech. Z dlouhodobého hlediska se v této oblasti situace výrazně zlepšuje. Další, řádově stovky vzorků, jsou vyšetřovány na jatkách při každém sebemenším podezření na nedodržení ochranné lhůty nebo předchozí léčbu zvířat.

Z dlouhodobého hlediska patří většina komodit mezi bezproblémové, ať už se jedná o králíky, farmovou zvěř, mléko, ryby, drůbež, koně či ovce. Podobně dobrý stav je i u vajec, kde bylo nadlimitní množství antibiotik detekováno pouze jednou za posledních několik let. Naopak, jak již vyplývá z výše uvedeného, nejčastěji jsou problémy zjišťovány u prasnic a dojnic, ojedinele také u výkrmového skotu a prasat. V případě nedodržení pravidel správného používání antimikrobik následují tvrdé sankce a vyloučení potraviny z oběhu. Maximální povolené limity pro antibiotika (pro jejich rezidua v potravinách) jsou nastaveny tak, aby nevyvolaly nežádoucí účinky na lidské zdraví po celý život. Na jejich stanovení se podílí zejména Evropská léková agentura (EMA), Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a národní lékové agentury, u nás je to Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (ÚSKVBL).

SVS rovněž kontroluje chovatele a soukromé veterinární lékaře z hlediska vedení evidence a dodržování ochranných lhůt u léčiv. Chovatelé zvířat (vyrábějící živočišné produkty určené k výživě člověka) musí po podání léku dodržet ochrannou lhůtu stanovenou v rozhodnutí o registraci léku. Je třeba ještě podotknout, že jediná legální cesta, jak se chovatel může k antimikrobikům dostat, je přes ošetřujícího veterinárního lékaře. Ten je seznámen se zdravotním stavem zvířat a je tím, kdo rozhodne o případném použití léku. Všechna antimikrobika jsou tak vydávána až na základě předpisu veterinárního lékaře.

Z mezinárodních srovnání vyplývá, že z pohledu celkové spotřeby antimikrobik v oblasti veterinární medicíny se Česká republika řadí ke státům s průměrnou spotřebou a lze pozorovat obecně klesající trend. V České republice se rovněž díky opatřením na úrovni Ministerstva zemědělství (MZe), chovatelů a veterinárních lékařů zlepšuje zdravotní stav zvířat a některá ekonomicky i medicínsky závažná onemocnění zvířat se daří z chovů postupně „vymýtit“. Systematicky se od roku 2013 zabývá opatřeními ke snižování používání antimikrobik v chovech v ČR pracovní skupina MZe, jejíž činnost vede k řadě praktických výstupů. Začátkem letošního roku iniciovalo MZe zahájení spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví na aktualizovaném akčním plánu v oblasti antimikrobiální rezistence.

Mgr. Petr Pejchal
oddělení vnější komunikace

09. 12. 2016

zdroj: <http://www.apic-ak.cz/> - Tisková zpráva ze dne dne 9. 12. 2016 - SVS podporuje zodpovědné užívání veterinárních antibiotik